

UCHWAŁA NR 878/XXLVII/2008
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
z dnia 23. 07. 2008r.

w sprawie uchwalenia Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie
Miasta Ruda Śląska na lata 2009 -2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493)

Rada Miasta Ruda Śląska
uchwała:

§ 1. Przyjąć Miejski System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska na lata 2009 – 2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

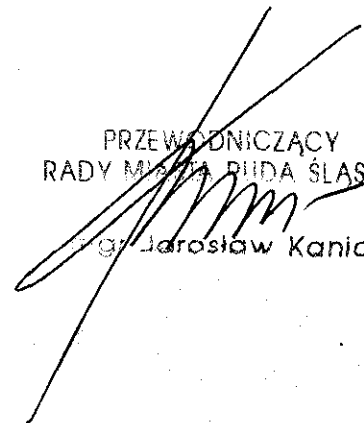
§ 2. Traci moc uchwała Nr 548/XXVIII/2008 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 26.06.2008 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudzie Śląskiej na lata 2008 – 2015

§ 3. Wykonywanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

mgr Elżbieta Stawidła

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

mgr Jarosław Kania

UZASADNIENIE

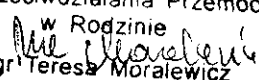
Uchwalenie Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska na lata 2009 – 2015 jest realizacją obowiązku nałożonego na samorząd terytorialny ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493).

Dotychczas obowiązująca w omawianym zakresie Uchwała Rady Miasta Ruda Śląska wprowadzająca Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie obowiązuje wprawdzie dopiero od roku, jednakże doświadczenia praktyczne zdobyte w tym zakresie pozwoliły na wypracowanie nowych rozwiązań. W szczególności w projektowanym niniejszym rozwiązaniu koordynowanie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeniesiono na Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej, działający od półtora roku, bowiem jak wynika z doświadczeń Ośrodka spełnia on najlepiej te funkcje. Tym samym zachodzi konieczność dostosowania procedur pomiędzy pozostałymi podmiotami mającymi swój udział w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie celem uzyskania jak najlepszego efektu.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PREZYDENT MIASTA

Andrzej Stania

Miejski Koordynator Zespołu
ds. Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie

mgr Teresa Moralewicz

Rozdział I

1

Podstawy prawne i cele Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska na lata 2009 -2015

§ 1. 1. Podstawy prawne Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska, zwanego dalej Miejskim Systemem określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) zwanej dalej Ustawą, która nakłada na Miasto Ruda Śląska wykonanie zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasad postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Założenia Miejskiego Systemu wpisują się w postanowienia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2003 – 2015.

3. Koordynatorem prawidłowej realizacji założeń Miejskiego Systemu jest Miejski Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Zespołem, skupiający reprezentantów instytucji i podmiotów zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy na terenie Rudy Śląskiej. Skład osobowy Zespołu określa zarządzenie Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

§ 2. 1. Cele strategiczne Miejskiego Systemu:

- 1) Sukcesywne ograniczanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska.
- 2) Stworzenie efektywnie funkcjonującego systemu chroniącego ofiary przemocy domowej.

2. Cele operacyjne Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- 1) Stała profesjonalizacja działań służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie oraz wzmocnienie zasobów niezbędnych do prawidłowej realizacji wspomnianych zadań.
- 2) Wdrażanie programów korekcyjno - edukacyjnych wobec sprawców przemocy.
- 3) Uwrażliwianie społeczności lokalnej w zakresie prawidłowego reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez nagłaśnianie tematyki za pomocą kampanii informacyjno-edukacyjnych.
- 4) Systematyczne pozyskiwanie i integrowanie kolejnych instytucji i środowisk lokalnych do tworzenia społecznego sprzeciwu wobec aktów przemocy w rodzinie.

§ 3. Miejski system realizują miejskie służby, instytucje i podmioty zajmujące się zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz szeroko rozumianą profilaktyką, w tym:

- 1) Miejski Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – w zakresie koordynowania i monitorowania realizowanych działań oraz inicjowania nowatorskich rozwiązań.
- 2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej – jednostka organizacyjna pomocy społecznej w zakresie interdyscyplinarnych działań na rzecz osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie, w tym udzielania ofiarom schronienia na okres do trzech miesięcy w całodobowym hostelu, a także prowadzenia programów edukacyjno – korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc. Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej należy:
 - a) działania interdyscyplinarne na rzecz osoby/rodziny w stanie kryzysu (zespół interdyscyplinarny) celem optymalnego wsparcia i przywrócenia równowagi psychicznej ofiary przemocy.
 - b) zabezpieczenie schronienia dla ofiary przemocy,
 - c) zawiadomianie o popełnieniu przestępstwa na Policji lub w Prokuraturze,
 - d) udzielanie wsparcia psychologicznego i towarzyszenie osobom doświadczającym przemocy podczas składania zeznań na Policji, w Sądzie i Prokuraturze,
 - e) motywowanie ofiary do zgłoszenia przestępstwa na Policji lub w Prokuraturze oraz do przeprowadzenia obdukcji lub konsultacji z lekarzem pierwszego kontaktu, celem udzielenia pomocy medycznej i ewidencji odniesionych obrażeń ciała w dokumentacji medycznej,
 - f) prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
 - g) prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób doświadczających przemocy,
 - h) umożliwienie korzystania przez ofiary przemocy z porad prawnych,
 - i) prowadzenie grup profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, ofiar i świadków przemocy w rodzinie,
 - j) realizowanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc
 - k) prowadzenie telefonu zaufania,
 - l) dokumentowanie pracy socjalnej,
- 3) Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie – w zakresie udzielania pomocy psychologicznej w formie konsultacji, poradnictwa, terapii w Punktach Konsultacyjnych dla Rodzin, udostępniania „Niebieskiego Pokoju” do przesłuchań dzieci będących ofiarami i świadkami przemocy, zapewniania całodobowej opieki dzieciom w Placówce Interwencyjno – Socjalizacyjnej, realizowania w świetlicach socjoterapeutycznych i Placówce Interwencyjno – Socjalizacyjnej programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - a) pracownicy socjalni – w zakresie udzielania pomocy ofiarom w zakresie zgodnym z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - b) Dział Opieki nad Dzieckiem – w zakresie koordynowania działań zapewniających tymczasową opiekę dziecku w sytuacji kryzysowej w rodzinie,

- c) pracownicy, trenerzy lub psycholodzy świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych – w zakresie powiadamiania odpowiednich służb o zaistniałej sytuacji kryzysowej dotyczącej małoletnich podopiecznych,
- 5) Urząd Miasta Ruda Śląska – w zakresie:
- a) Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych – w zakresie postępowania w sytuacji przemocy dla służby zdrowia w mieście,
 - b) Wydział Zarządzania Kryzysowego / Centrum Zarządzania Kryzysowego – w zakresie zgłoszonej sytuacji kryzysowej,
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – w zakresie informowania interesariuszy o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy w stosownych instytucjach miejskich.
- 7) Miejski Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej – w zakresie prowadzenia szkoleń, spotkań z rodzicami oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży dotyczących przeciwdziałania agresji i przemocy.
- 8) Komenda Miejska Policji w Rudzie Śląskiej – w zakresie realizowania procedury „Niebieskie Karty”.
- 9) Prokuratura Rejonowa w Rudzie Śląskiej – w zakresie postępowania przewidzianego prawem wobec sprawców przemocy.
- 10) Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej – w zakresie prowadzenia postępowania sądowego w sprawach z użyciem przemocy.
- 11) Placówki Oświatowe – w zakresie celowej pomocy dziecku przebywającemu na terenie placówki oświatowej.
- 12) Straż Miejska w Rudzie Śląskiej – w zakresie udzielania ofiarom przemocy w rodzinie niezbędnej pomocy poprzez zapewnienie im bezpieczeństwa, niezbędnej pomocy przedmedycznej oraz powiadamiania odpowiednich instytucji o fakcie podjęcia interwencji.
- 13) Organizacje pozarządowe, w tym realizujące zadania zlecone przez Miasto Ruda Śląska – w zakresie świadczenia porad i udzielania informacji ofiarom lub świadkom przemocy domowej:

Rozdział III

Formy działania – stosowane procedury

§ 4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej.

1. Procedura postępowania z osobą stosującą przemoc domową.

- 1) Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, zwanego dalej Ośrodkiem pracują z dorosłymi osobami stosującymi przemoc domową, po uzyskaniu ich zgody.
- 2) Pracownicy Ośrodka otrzymują informacje o osobach stosujących przemoc od instytucji zajmujących się pomocą socjalną, psychologiczną, prawną oraz bezpośrednio od ofiar przemocy.
- 3) Po otrzymaniu zgłoszenia o występowaniu przemocy w rodzinie od pracownika socjalnego, Policji lub innej instytucji, jeżeli sprawca nie zgłosi się samodzielnie, wysyłane jest zaproszenie na spotkanie z pracownikiem Ośrodka; w sytuacji kiedy osoba stosująca przemoc nie podejmuje kontaktu do 2 tygodni po otrzymaniu zaproszenia, wysyłane jest powtórne zaproszenie.

- c) pracownicy, trenerzy lub psycholodzy świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych – w zakresie powiadamiania odpowiednich służb o zaistniałej sytuacji kryzysowej dotyczącej małoletnich podopiecznych,
- 5) Urząd Miasta Ruda Śląska – w zakresie:
- a) Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych – w zakresie postępowania w sytuacji przemocy dla służby zdrowia w mieście,
 - b) Wydział Zarządzania Kryzysowego / Centrum Zarządzania Kryzysowego – w zakresie zgłoszonej sytuacji kryzysowej,
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – w zakresie informowania interesariuszy o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy w stosownych instytucjach miejskich.
- 7) Miejski Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej – w zakresie prowadzenia szkoleń, spotkań z rodzicami oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży dotyczących przeciwdziałania agresji i przemocy.
- 8) Komenda Miejska Policji w Rudzie Śląskiej – w zakresie realizowania procedury „Niebieskie Karty”.
- 9) Prokuratura Rejonowa w Rudzie Śląskiej – w zakresie postępowania przewidzianego prawem wobec sprawców przemocy.
- 10) Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej – w zakresie prowadzenia postępowania sądowego w sprawach z użyciem przemocy.
- 11) Placówki Oświatowe – w zakresie celowej pomocy dziecku przebywającemu na terenie placówki oświatowej.
- 12) Straż Miejska w Rudzie Śląskiej – w zakresie udzielania ofiarom przemocy w rodzinie niezbędnej pomocy poprzez zapewnienie im bezpieczeństwa, niezbędnej pomocy przedmedycznej oraz powiadamiania odpowiednich instytucji o fakcie podjęcia interwencji.
- 13) Organizacje pozarządowe, w tym realizujące zadania zlecone przez Miasto Ruda Śląska – w zakresie świadczenia porad i udzielania informacji ofiarom lub świadkom przemocy domowej:

Rozdział III

Formy działania – stosowane procedury

§ 4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej.

1. Procedura postępowania z osobą stosującą przemoc domową.

- 1) Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, zwanego dalej Ośrodkiem pracują z dorosłymi osobami stosującymi przemoc domową, po uzyskaniu ich zgody.
- 2) Pracownicy Ośrodka otrzymują informacje o osobach stosujących przemoc od instytucji zajmujących się pomocą socjalną, psychologiczną, prawną oraz bezpośrednio od ofiar przemocy.
- 3) Po otrzymaniu zgłoszenia o występowaniu przemocy w rodzinie od pracownika socjalnego, Policji lub innej instytucji, jeżeli sprawca nie zgłosi się samodzielnie, wysyłane jest zaproszenie na spotkanie z pracownikiem Ośrodka; w sytuacji kiedy osoba stosująca przemoc nie podejmuje kontaktu do 2 tygodni po otrzymaniu zaproszenia, wysyłane jest powtórne zaproszenie.

- 4) Kontakt ze sprawcą przemocy nie jest podejmowany w sytuacjach, gdy dorosła ofiara przemocy nie wyraża zgody na takie działania oraz gdy takie działania mogłyby bezpośrednio zagrozić życiu i zdrowiu ofiary.
- 5) W przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie (zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, Niebieskie Karty policyjne) będą czynione również starania w celu wspólnego wejścia w środowisko pracownika Ośrodka wraz z dzielnicowym. Celem wizyty będzie rozeznanie przyczyn przemocy, konfliktu oraz motywowanie sprawcy do podjęcia kontaktu z Ośrodkiem, czy specjalistycznego leczenia.
- 6) W sytuacji nawiązania kontaktu ze sprawcą przemocy proponowane są trzy spotkania wstępne diagnostyczno – edukacyjne; kiedy w wyniku diagnozy zostanie stwierdzona choroba alkoholowa, zaburzenia psychiczne czy zaburzenia osobowości, sprawca przemocy zostaje kierowany do leczenia specjalistycznego; dalsza praca w ramach Ośrodka jest prowadzona indywidualnie z dostosowaniem do możliwości klienta.
- 7) Po zakończeniu trzech spotkań wstępnych klientom proponuje się udział w dwuetapowym programie korekcyjnym:
 - a) etap pierwszy – szesnaście spotkań indywidualnych/grupowych o charakterze korekcyjno – edukacyjnym odbywającym się średnio raz w tygodniu,
 - b) etap drugi – szesnaście spotkań indywidualnych/grupowych w stopniu zaawansowanym dla osób, które ukończyły etap pierwszy,
- 8) W przypadku nie nawiązania kontaktu ze sprawcą przemocy, bądź odmowy współpracy pisemna informacja zostaje przekazana instytucji zgłaszającej problem; dalsze postępowanie wobec osoby stosującej przemoc zostaje ustalone w trakcie posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego zwołanego przez pracownika zgłaszającego problem lub pracownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

2. Procedura postępowania z osobą doświadczającą przemocy.

- 1) Osoby doświadczające przemocy mogą zgłaszać się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej osobiście, mogą być zgłaszane przez pracownika socjalnego poprzez kartę zgłoszenia lub przedstawiciela innej instytucji, bądź trafiać w wyniku interwencji Policji lub Straży Miejskiej.
- 2) Pracownik OIK, przyjmujący osoby w ramach interwencji kryzysowej do hostelu, sporządza przy przyjęciu notatkę przyjęcia oraz Niebieską Kartę przy jej braku. Pracownik socjalny OIK przeprowadza nie później niż w ciągu 2 dni wywiad środowiskowy i proponuje niezbędną pomoc, a w przypadku stwierdzenia braku Niebieskiej Karty (druk wewnętrzny MOPS) spisuje ją. Procedura ta dotyczy ofiar przemocy nie korzystających z pomocy MOPS.
- 3) W przypadku, gdy ofiara przemocy kierowana jest do OIK przez pracownika socjalnego MOPS kartą zgłoszenia, wywiad środowiskowy z propozycją posiłku oraz innej niezbędnej pomocy, sporządza kierujący pracownik.
- 4) Ofiary przemocy trafiające do hostelu OIK poza skierowaniem pracownika socjalnego, a korzystające z pomocy MOPS, niezwłocznie po przyjęciu zgłaszają się do rejonowego pracownika socjalnego w celu uzyskania pomocy zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej.

- 5) W sytuacjach gdy osoba korzystająca z pomocy MOPS, nie skierowana przez pracownika socjalnego, a przyjęta do hostelu OIK nie może zgłosić się do rejonowego pracownika socjalnego – wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny OIK. Uprzednio otrzymuje od rejonowego pracownika socjalnego notatkę służbową dotyczącą sytuacji życiowej w/w.
- 6) Wstępny zespół interdyscyplinarny zwoływany jest przez OIK niezwłocznie po przyjęciu ofiary przemocy, nie później jednak niż w terminie 14 dni. W pracach zespołu uczestniczą przedstawiciele instytucji wspierających rodzinę.
- 7) Ofiarom przemocy domowej trafiającym do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w razie konieczności zabezpiecza się schronienie do 3 miesięcy, posiłek oraz pomoc psychologiczną, prawną i pracę socjalną.
- 8) W przypadku zagrożenia małoletnich dzieci zgłaszanego po zakończeniu czasu pracy MOPS przez pracownika Świetlicy Środowiskowej, psychologa MOPS lub trenerkę prowadzącą usługi treningowe, OIK koordynuje interwencję kryzysową, tj. w przypadku gdy policja nie podjęła stosownych działań pracownik OIK ponownie wzywa policję, a w dalszej kolejności, jeśli policja nie przyjeżdża, karetkę transportu sanitarnego do przewozu dzieci i wskazuje odpowiednią placówkę.
- 9) Pracownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej motywuje ofiarę przemocy do osobistego zgłoszenia faktu popełnienia przestępstwa lub aktu przemocy do Prokuratury Rejonowej/Policji, proponuje wsparcie psychologa Ośrodka Interwencji Kryzysowej w trakcie składania zeznań. Pracownik OIK dokonuje rozeznania, czy i kiedy osoba doświadczająca przemocy zawiadomiła Policję/Prokuraturę, jeżeli ofiara tego nie zrobiła wówczas Dyrektor OIK, nawet wbrew woli ofiary, powiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa właściwy organ (w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).
- 10) Osoby korzystające ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zobowiązane są do przestrzegania Regulaminu Ośrodka. Osoby naruszające Regulamin (szczególnie w przypadkach spożywania alkoholu lub środków odurzających, przekroczenia ustalonej liczby przepustek, stwarzania zagrożenia dla zdrowia i życia swojego i innych mieszkańców Ośrodka) będą zmuszone opuścić Ośrodek. W sytuacji, gdy osoby takie posiadają małoletnie dzieci, OIK zabezpiecza je poprzez umieszczenie w odpowiedniej placówce, współpracując w tym zakresie z MOPS i informuje sąd rodzinny o zaniedbaniach opiekuńczych.
- 11) Okres korzystania ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej trwa do trzech miesięcy. Jeżeli ofiara przemocy nie podejmuje współpracy to opuszcza hostel przed upływem 3 miesięcy, o czym pracownik OIK niezwłocznie zawiadamia właściwego pracownika MOPS i przedstawicieli innych instytucji pracujących z rodziną.
- 12) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po upływie 3-miesięcznego pobytu w hostelu, ofiary przemocy mogą skorzystać ze schronienia w mieszkaniach chronionych dla ofiar przemocy, Domu PCK lub innych placówkach.
- 13) Pobyt w mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy przyznawany jest na wniosek zespołu interdyscyplinarnego zwoływanego przez OIK najpóźniej na dwa tygodnie przed upływem 3-miesięcznego okresu pobytu w hostelu OIK.

14) Decyzja administracyjna o przyznaniu pomocy w formie schronienia w mieszkaniu chronionym lub innych specjalistycznych placówkach wydawana jest każdorazowo przez Dyrektora MOPS lub inną upoważnioną osobę na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez prowadzącego pracownika socjalnego.

15) Ośrodek prowadzi bieżącą ewidencję zgłoszeń oraz pełną dokumentację związaną z podejmowanymi działaniami w pracy z ofiarą.

16) Pełną dokumentację ofiar przemocy (w tym dokumentację pracy socjalnej), które zakończyły pobyt w hostelu pracownik socjalny OIK przekazuje właściwemu pracownikowi socjalnemu MOPS podczas zespołu interdyscyplinarnego zorganizowanego na 2 tygodnie przed planowanym zakończeniem pobytu.

17) W poszczególnych przypadkach ofiarom po zakończeniu terapii indywidualnej i sprawcom po zakończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego proponuje się uczestnictwo w terapii małżeńskiej lub rodzinnej prowadzonej w Ośrodku Pomocy Dzieciom i Rodzinie.

§ 5. Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie.

1. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie, krzywdzenia lub zaniedbywania dziecka:

1) Niezwłoczne zwołanie zespołu interdyscyplinarnego w składzie pracownicy Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie (wychowawca, psycholog, pracownik socjalny), pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, kurator sądowy, dzielnicowy:

a) omówienie sytuacji rodzinnej ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka występowania przemocy w rodzinie, określenie zasobów i deficytów rodziny,

b) opracowanie planu pomocy rodzinie – podział zadań wykonywanych przez poszczególne służby,

c) powiadomienie Sądu Rodzinnego o sytuacji dziecka i jego rodziny i zawiadomienie Policji/Prokuratury o przestępstwie,

2) Monitorowanie sytuacji rodzinnej poprzez regularne zebrania zespołu – wymiana informacji, modyfikowanie planu pomocy.

2. Procedura postępowania z dzieckiem, które ujawnia problem przemocy w rodzinie, problem wykorzystania seksualnego, krzywdzenia.

1) Rozmowa z dzieckiem:

a) zebranie informacji o okolicznościach zdarzenia dotyczących czasu, miejsca, sprawcy, ofiary, częstotliwości,

b) zebranie ogólnych informacji o stanie zdrowia dziecka,

c) sporządzenie zapisu z przebiegu rozmowy z włączeniem cytatów z wypowiedzi dziecka,

2) W przypadku stwierdzenia urazów fizycznych wezwanie pogotowia ratunkowego lub wizyta w najbliższej przychodni rejonowej,

3) Powiadomienie rodziców lub opiekunów:

- a) wezwanie „niekrzywdzącego” rodzica lub opiekuna, przeprowadzenie wywiadu na temat sytuacji rodzinnej ze szczególnym uwzględnieniem aktów przemocy oraz możliwości ochrony dziecka przed sprawcą,
- b) pouczenie o konsekwencjach prawnych,
- c) poinformowanie o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej.
- 4) Podjęcie interwencji w celu zabezpieczenia dziecka, jeśli rodzic lub opiekun nie jest w stanie zapewnić mu właściwej ochrony:
 - a) powiadomienie Policji,
 - b) powiadomienie Działu Opieki nad Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
 - c) umieszczenie w placówce interwencyjnej przy udziale Policji, Straży Miejskiej i/lub pracownika socjalnego
 - przewóz dziecka do placówki w obecności pracownika Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie lub pracownika Działu Opieki nad Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następuje przy udziale Policji, Straży Miejskiej lub karetką transportu sanitarnego zorganizowanego przez Dział Opieki nad Dzieckiem lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
 - przed umieszczeniem dziecka w placówce konieczna konsultacja z lekarzem na temat ogólnego stanu zdrowia dziecka – dowieszenie dziecka do placówki służby zdrowia pełniącej dyżur,
- 5) Powiadomienie Sądu Rodzinnego o sytuacji dziecka i jego rodziny (wniosek do Sądu Rodzinnego o wydanie zarządzeń opiekuńczych lub o wgląd w sytuację dziecka), zawiadomienie Policji/Prokuratury o przestępstwie,
- 6) Objęcie dziecka/rodziny pomocą psychologiczną na terenie Punktu Konsultacyjnego dla Rodzin lub Placówki Interwencyjno – Socjalizacyjnej,

3. Procedura postępowania z dorosłą osobą zgłaszającą przemoc w rodzinie

- 1) przeprowadzenie konsultacji:
 - a) zebranie wywiadu na temat bieżącej sytuacji, aktów przemocy, w tym częstotliwości i rodzajów przemocy, czasów trwania, sprawcy przemocy, wobec kogo jest stosowana,
 - b) zebranie danych na temat wcześniejszych działań klienta zmierzających do przerwania przemocy,
 - c) zebranie danych o zasobach klienta w tym możliwości wsparcia ze strony rodziny, możliwości schronienia, statusu materialnego,
 - d) określenie potrzeb i oczekiwań klienta co do form pomocy,
 - e) udzielenie informacji na temat możliwości korzystania z pomocy – adresy, telefony instytucji udzielających pomocy,
 - f) umożliwienie wyrażenia emocji związanych z sytuacją przemocy,
 - g) motywowanie do podjęcia dalszych działań mających na celu przerwanie przemocy,
 - h) skierowanie pisemne do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
 - i) sporządzenie zapisu z przebiegu spotkania,

2) W sytuacji stwierdzenia zagrożenia zdrowia i życia wezwanie Policji, skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej celem zapewnienia schronienia; w sytuacji obrażeń fizycznych wezwanie pogotowia ratunkowego,

3) Zawiadomienie Policji/Prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

§ 6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

1. Procedura interwencji kryzysowej wobec małoletnich dzieci dla pracowników socjalnych MOPS-u.

1) W sytuacji, gdy pracownik socjalnych stwierdzi bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia małoletnich dzieci, zobowiązany jest wejść do mieszkania i podjąć interwencję kryzysową, mimo nieobecności opiekunów; jeżeli wejście do mieszkania nie jest możliwe, powiadamia Policję lub Straż Miejską.

2) Pracownik socjalny z najbliższego telefonu informuje Dział Opieki nad Dzieckiem o zaistniałej sytuacji i dbając o bezpieczeństwo dzieci oczekuje w miejscu interwencji na przyjazd pracownika Działu Opieki nad Dzieckiem; w razie konieczności opuszczenia miejsca interwencji pracownik socjalny próbuje zorganizować pomoc sąsiedzką.

3) Po przyjęciu informacji od pracownika socjalnego pracownik Działu Opieki nad Dzieckiem podejmuje następujące działania:

a) wzywa Policję lub Straż Miejską, w przypadku gdy Policja lub Straż Miejska nie podejmie interwencji, powiadamiany jest Ośrodek Dyspozycyjny Prezydenta Miasta

b) w przypadku uzasadnionej obawy o stan zdrowia dziecka wzywa pogotowie ratunkowe

c) wzywa karetkę transportu sanitarnego ,

d) załatwia zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka w przychodni rejonowej, w której leczy się dziecko lub Szpitalu Miejskim – Oddział Dziecięcy

e) zawiadamia Sąd Rodzinny o interwencji,

f) poszukuje placówki opiekuńczej dla dziecka, a następnie zawozi tam dziecko,

g) ustala z pracownikiem socjalnym, czy wszystkie dzieci z tej rodziny, w tym również nieobecne podczas interwencji zostały zabezpieczone, jeśli tak się nie stało – zabezpiecza je,

h) po otrzymaniu szczegółowej notatki od pracownika socjalnego sporządza pismo do Sądu Rodzinnego; pracownik socjalny zobowiązany jest dostarczyć podpisaną przez siebie lub kierownika Działu Pomocy Środowiskowej notatkę w trzech egzemplarzach do godziny 10:00 następnego dnia roboczego.

4) W czasie trwania interwencji pracownik socjalny podejmuje odpowiednie do sytuacji działania w stosunku do pozostałych członków rodziny; w uzasadnionych przypadkach pracownik socjalny pomaga pracownikowi Działu Opieki nad Dzieckiem w transporcie dzieci do miejsca pobytu i/lub uczestniczy podczas badania dziecka w przychodni.

5) W przypadku przewozu dzieci do 12 miesiąca życia wraz z transportem wzywa się do pomocy także pielęgniarkę.

6) W przypadku odstąpienia przez pracownika socjalnego od przeprowadzenia interwencji zobowiązuje się go do dostarczenia podpisanej przez siebie lub kierownika Działu Pomocy Środowiskowej notatki w trzech egzemplarzach do godziny 10:00 następnego dnia roboczego.

2. Procedura interwencji kryzysowej dla świetlic środowiskowych oraz trenerek i psychologów uczestniczących w socjalizacji rodzin w sytuacji zagrożenia małoletnich dzieci.

1) W sytuacji, gdy po godzinach pracy MOPS-u pracownik świetlicy, trenerka lub psycholog stwierdzają bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia małoletnich dzieci zobowiązani są podjąć interwencję kryzysową poprzez:

- a) wezwanie Policji/ Straży Miejskiej, celem zabezpieczenia dzieci w odpowiedniej placówce,
- b) w przypadku, gdy Policja lub Straż Miejska nie podejmuje interwencji, zawiadamia się Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który zobowiązany jest do ponownego wezwania Policji, wezwania karetki transportu sanitarnego do przewozu dzieci, wskazania odpowiedniej placówki; zabezpiecza się również dzieci, które w momencie interwencji przebywają poza miejscem interwencji,
- c) w przewozie do placówki dzieciom towarzyszy pracownik świetlicy lub trenerka, czyli osoba, która rozpoczęła interwencję.
- d) W przypadku przewozu dzieci do 12 miesiąca życia wraz z transportem wzywa się do pomocy także pielęgniarkę.

2) Pracownik świetlicy/trenerka/psycholog sporządza szczegółową notatkę o przebiegu interwencji i dostarcza ją w dniu następnym do Sądu Rodzinnego do godziny 10.00. Kopia notatki przekazywana jest do Działu Opieki nad Dzieckiem MOPS, który zawiadamia odpowiedniego kierownika sekcji pracowników socjalnych celem ustalenia planu pracy z rodziną na bazie zespołu interdyscyplinarnego.

3) W przypadku odstąpienia przez pracownika świetlicy, trenerkę lub psychologa od przeprowadzenia interwencji są oni zobowiązani do dostarczenia notatki wyjaśniającej do Działu Opieki nad Dzieckiem MOPS następnego dnia roboczego do godz. 10.00.

3. Procedura postępowania z ofiarami przemocy dla pracowników socjalnych.

1) W sytuacji, gdy pracownik socjalny jest bezpośrednim świadkiem przemocy, zawsze wzywa policję.

2) W sytuacji, gdy osoba doświadczająca przemocy zgłasza przemoc (widoczne i niewidoczne obrażenia ciała) pracownik socjalny:

- a) wypisuje niebieską kartę,
- b) wypisuje zgłoszenie o popełnieniu przestępstwa i przekazuje je do Prokuratury/Policji
- c) wypisuje kartę zgłoszenia do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (w załączeniu) z opisem sytuacji życiowej ofiary i proponowanym zakresem pomocy ofierze. Załącza także kopię Niebieskiej Karty oraz kopię zgłoszenia do Prokuratury/Policji
- d) zgłoszenie do OIK oraz DPŚ przekazywane jest za pomocą fax - u.

3) Ośrodek Interwencji Kryzysowej dokonuje rozeznania sytuacji ofiary i informuje za pośrednictwem faksu, na piśmie, pracownika socjalnego MOPS o dalszym sposobie załatwienia sprawy (w terminie miesiąca od daty zgłoszenia).

- 4) Pracownik OIK, przyjmujący osoby w ramach interwencji kryzysowej do hostelu, sporządza przy przyjęciu notatkę przyjęcia oraz Niebieską Kartę, w przypadku jej braku.
- 5) W sytuacji, kiedy do OIK trafia osoba nie skierowana przez pracownika socjalnego MOPS i nie korzystająca z pomocy MOPS, pracownik socjalny OIK przeprowadza wywiad środowiskowy i proponuje niezbędną pomoc na okres do 3 miesięcy np. w formie posiłku, leków, a w przypadku stwierdzenia braku Niebieskiej Karty spisuje ją.
- 6) Ofiary przemocy trafiające do hostelu OIK poza skierowaniem pracownika socjalnego, a korzystające z pomocy MOPS, niezwłocznie po przyjęciu zgłaszają się do rejonowego pracownika socjalnego w celu uzyskania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
- 7) W sytuacjach, gdy osoba korzystająca z pomocy MOPS, nie skierowana przez pracownika socjalnego, a przyjęta do hostelu OIK nie może zgłosić się do rejonowego pracownika socjalnego – wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny OIK. Uprzednio otrzymuje od rejonowego pracownika socjalnego notatkę służbową dotyczącą sytuacji życiowej w/w.
- 8) W przypadku, gdy ofiara przemocy kierowana jest do OIK przez pracownika socjalnego MOPS kartę zgłoszenia, wywiad środowiskowy z propozycją niezbędnej pomocy sporządza kierujący pracownik.
- 9) Wszystkim ofiarom przemocy domowej trafiającym do hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w wyniku interwencji w razie konieczności zabezpiecza się schronienie do 3 miesięcy, posiłek oraz pomoc psychologiczną, prawną i pracę socjalną.
- 10) Pracownik socjalny w razie, gdy znany jest mu sprawca przemocy, motywuje go do podjęcia współpracy z OIK w ramach programu edukacyjno – korekcyjnego dla sprawców.
- 11) Okres korzystania ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej trwa do trzech miesięcy. Jeżeli ofiara przemocy nie podejmuje współpracy to opuszcza hostel przed upływem 3 miesięcy, o czym pracownik OIK niezwłocznie zawiadamia właściwego pracownika MOPS.
- 12) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po upływie 3-miesięcznego pobytu w hostelu, ofiary przemocy mogą skorzystać ze schronienia w mieszkaniach chronionych dla ofiar przemocy, Domu PCK lub innych placówkach.
- 13) Pobyt w mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy przyznawany jest na wniosek zespołu interdyscyplinarnego zwoływanego przez OIK najpóźniej na dwa tygodnie przed upływem 3-miesięcznego okresu pobytu w hostelu OIK.
- 14) Decyzja administracyjna o przyznaniu pomocy w formie schronienia w mieszkaniu chronionym lub innych placówkach wydawana jest każdorazowo przez Dyrektora MOPS lub inną upoważnioną osobę na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez prowadzącego pracownika socjalnego.
- 15) Ośrodek prowadzi bieżącą ewidencję zgłoszeń oraz pełną dokumentację związaną z podejmowanymi działaniami w pracy z ofiarą.
- 16) Pełną dokumentację ofiar przemocy (w tym dokumentację pracy socjalnej), które zakończyły pobyt w hostelu pracownik socjalny OIK przekazuje właściwemu pracownikowi socjalnemu MOPS podczas zespołu interdyscyplinarnego zorganizowanego na 2 tygodnie przed planowanym zakończeniem pobytu.

§ 7. Urząd Miasta Ruda Śląska – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

1. Procedura postępowania z ofiarą przemocy – dla lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i położnych odbywa się na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i dentysty (t.j. Dz. U. z 2005 r., Nr 226, poz. 1943 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz.U. z 2001 r., nr 57, poz.602 z późn. zm.)

1) W sytuacji, gdy pacjent /ofiara przemocy/ zgłasza przemoc:

- a) lekarz, pielęgniarka, położna w przychodni rejonowej przeprowadza wywiad z ofiarą przemocy, dokonuje wpisu do dokumentacji lekarskiej,
- b) w uzasadnionych przypadkach przekazuje kserokopię dokumentacji medycznej i wskazuje lekarza biegłego,
- c) zawiadamia Policję/Prokuraturę,
- d) jeśli pacjent wyraża zgodę na przekazanie informacji, to lekarz/pielęgniarka przekazuje informację do instytucji wspierającej ofiarę przemocy.

2) W sytuacji, gdy lekarz, pielęgniarka, położna w trakcie badania stwierdzi oznaki użycia przemocy:

- a) udziela poradnictwa medycznego,
- b) nawiązuje w uzasadnionych przypadkach za zgodą ofiary kontakt z lekarzem specjalistą, psychologiem lub instytucjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy,
- c) powiadamia w formie notatki - Policję lub Prokuraturę o stwierdzeniu użycia przemocy w środowisku,

3) W sytuacji, gdy lekarz lub pielęgniarka, lub położna są świadkiem przemocy (np. podczas wizyty domowej) zobowiązani są wezwać Policję, gdy Policja nie podejmie interwencji, powiadomić Prokuraturę, zgłosić zdarzenie Policji w formie pisemnej i nawiązać kontakt z innymi organami uprawnionymi np. Straż Miejska, a w razie konieczności wezwać Pogotowie.

4) W przypadku, gdy ofiarami przemocy podczas wizyty domowej lekarza, pielęgniarki lub położnej są dzieci należy powiadomić (pisemnie), oprócz organów wymienionych powyżej, także Dział Opieki nad Dzieckiem i pracownika socjalnego MOPS.

5) W sytuacji gdy lekarz (np. podczas wizyty domowej) otrzyma informację od ofiary o przemocy domowej zawiadamia:

- a) Policję/Prokuraturę w formie pisemnej lub ustnej,
- b) MOPS w celu wypełnienia „Niebieskiej Karty”- gdy ofiara przemocy wyrazi zgodę,

6) Jeżeli ofiara przemocy nie wyraża zgody na współpracę z pracownikiem socjalnym MOPS lub Policją, fakt ten zostanie odnotowany w dokumentacji medycznej ofiary, powiadomiona zostanie Policja/Prokuratura. Ofiara przemocy winna otrzymać informację telefoniczno-adresową w formie pisemnej (np. ulotka, notatka) o ośrodkach pomagających ofiarom przemocy.

7) Podczas wizyty ofiary przemocy domowej w placówce służby zdrowia, która to taką przemoc zgłasza bez względu na jej zgodę lekarz jest zobowiązany do odnotowania tego faktu w dokumentacji lekarskiej, jak również odnotowania odniesionych obrażeń, jeżeli takowe zaistniały.

8) Lekarz pierwszego kontaktu, pielęgniarka oraz położna mają obowiązek poinformować w kontakcie ze sprawcą przemocy domowej, o możliwości przystąpienia do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy realizowanym w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

9) Lekarz, któremu jest znane zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu obowiązany jest zawiadomić o nim Sąd Opiekuńczy.

§ 8. Urząd Miasta Ruda Śląska – Wydział Zarządzania Kryzysowego/Centrum Zarządzania Kryzysowego.

1. W przypadku otrzymania zgłoszenia dotyczącego przemocy w rodzinie wszczynane są następujące procedury:

- 1) Rejestracja zgłoszenia,
- 2) Uzyskanie maksymalnej ilości danych, w tym czas, miejsce zdarzenia, osoby uczestniczące, okoliczności zaistnienia przemocy itd.,
- 3) Powiadomienie Pogotowia, Policji lub Straży Miejskiej,
- 4) Koordynowanie działań między Policją, a innymi podmiotami (m.in. Pogotowie, OIK, MOPS, Straż Miejska, administracja budynku) zaangażowanymi w rozwiązanie problemu.

§ 9. Miejski Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej.

1. Procedury postępowania pracowników Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej.

- 1) Przeprowadzenie rozmowy z osobą na okoliczność ewentualnego występowania przemocy.
- 2) Wskazanie osobie doświadczającej przemocy miejsc, gdzie może uzyskać wsparcie, udzielenie porady.
- 3) W szczególnym przypadku podjęcie niezwłocznych czynności mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie(om) doświadczającym przemocy:
 - a) telefoniczne powiadomienie Komisariatu Policji,
 - b) telefoniczne powiadomienie Sądu,
 - c) telefoniczne powiadomienie OIK-u,
 - d) telefoniczne powiadomienie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jeżeli sprawa dotyczy klienta MOPS-u.
- 4) Pisemne i telefoniczne poinformowanie Policji o zaistniałym zdarzeniu.

2. Procedura postępowania z dzieckiem, które ujawnia problem przemocy w rodzinie w trakcie porady indywidualnej.

- 1) Rozmowa z dzieckiem:
 - a) wywiad dotyczący okoliczności zdarzenia, czasu, miejsca, sprawcy, częstotliwości przemocy, ofiary przemocy, stanu zdrowotnego,
 - b) sporządzenie zapisu z przebiegu rozmowy z włączeniem cytatów wypowiedzi dziecka.
- 2) Rozmowa z rodzicem lub opiekunem:
 - a) wezwanie nie krzywdzącego rodzica lub opiekuna, przeprowadzenie wywiadu na temat sytuacji rodzinnej ze szczególnym uwzględnieniem aktów przemocy oraz możliwości ochrony dziecka przed sprawcą,
 - b) pouczenie o konsekwencjach prawnych,
 - c) poinformowanie o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej,

3) Działania interwencyjne:

- a) powiadomienie Policji, Działu Opieki nad Dzieckiem MOPS,
- b) złożenie wniosku do Sądu Rodzinnego o wydanie zarządzeń opiekuńczych lub powiadomienie prokuratury o przestępstwie.

§ 10. Komenda Miejska Policji w Rudzie Śląskiej – podstawa prawna Zarządzenie Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie, w ramach procedury „Niebieskie Karty” (Dz. Urz. KGP nr 4, poz. 30 z dnia 20 lutego 2008 r.)

1. Obowiązki Policjanta podczas przeprowadzania interwencji domowej wobec przemocy w rodzinie.

- 1) Udzielenie ofiarom przemocy niezbędnej pomocy, w tym udzielenie pierwszej pomocy, wezwanie Pogotowia Ratunkowego lub zawiadomienie innych instytucji, które mogą udzielić pomocy.
- 2) Podjęcie, w razie potrzeby, innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób będących ofiarami przemocy, włącznie z zastosowaniem, na podstawie odrębnych przepisów, wobec sprawcy przemocy środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania.
- 3) Ustalenie przebiegu przemocy domowej i jego następstw.
- 4) Przeprowadzenie, jeżeli jest to możliwe, ze sprawcą przemocy rozmowy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wezwanie sprawcy do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- 5) Przeprowadzenie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa.

2. Sporządzanie Karty A „Niebieskiej Karty” i przekazywanie Karty B.

- 1) Policjant przeprowadzający interwencję każdorazowo sporządza „Notatkę urzędową o przemocy w rodzinie”, zwanej dalej „Kartą A”, której wzór określa załącznik nr 1 do zarządzenia nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie, w ramach procedury „Niebieskie Karty” (Dz. Urz. KGP nr 4, poz. 30 z dnia 20 lutego 2008 r.)
- 2) W zależności od zaistniałych okoliczności policjant sporządza ją na miejscu interwencji lub bezpośrednio po jej zakończeniu w jednostce organizacyjnej Policji.
- 3) Policjant sporządzający Niebieską Kartę przekazuje ofiarom przemocy w rodzinie „Informację dla ofiar przemocy w rodzinie”, zwaną dalej „Kartą B”, której wzór określa załącznik nr 2 do zarządzenia nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie, w ramach procedury „Niebieskie Karty” (Dz. Urz. KGP nr 4, poz. 30 z dnia 20 lutego 2008 r.)

4) Informując jednocześnie o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i zasadach jej realizacji, w tym o możliwości przekazania przez Policję organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zleciły one realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, informacji o sytuacji rodziny i potrzebie udzielenia jej pomocy.

3. Czynności wynikające z realizacji procedury „Niebieskie Karty” po sporządzeniu „Karty A” wykonuje dzielnicowy.

1) Dzielnicowy po otrzymaniu „Karty A”, jest obowiązany do podejmowania działań wobec rodziny dotkniętej przemocą w ramach procedury „Niebieskie Karty” i udokumentowania wykonywanych czynności w celu dalszego monitorowania sytuacji w rodzinie, zapobiegania zagrożeniom oraz inicjowania innych działań pomocowych, w tym w szczególności do:

a) bezpośredniego kontaktu z rodziną, wobec której rozpoczęto procedurę „Niebieskie Karty”, w celu rozpoznania sytuacji w rodzinie, potwierdzenia występowania przemocy w rodzinie oraz ustalenia rodzaju i charakteru potrzeby działań pomocowych – niezwłocznie, nie później niż w terminie do 7 dni od dnia otrzymania „Karty A”,

b) przekazania ofiarom przemocy „Karty B”, jeśli wcześniej nie było takiej możliwości, poinformowanie o zasadach podjęcia działań prawnych, o organizacjach i instytucjach udzielających pomocy, także o możliwościach przekazania przez Policję organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zleciły one realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, informacji o sytuacji rodziny i potrzeby udzielenia jej pomocy,

c) systematycznych wizyt, co najmniej raz w miesiącu, sprawdzających stan bezpieczeństwa domowników i zachowanie sprawcy przemocy w rodzinie,

d) podejmowanie zadań prewencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie, w tym prowadzenia rozmów profilaktycznych ze sprawcą oraz informowania go o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy, dziecka,

e) umożliwienia ofiarom przemocy zapoznania się, na ich żądanie, z treścią „Karty A”, dokumentującej rozpoczęcie procedury „Niebieskie Karty” wobec jej rodziny,

f) przekazywania pisemnych informacji dotyczących rodzin, w których zachodzi przemoc organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, które ustawowo realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z procedurą,

g) podejmowania współpracy z przedstawicielami organów administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą,

h) udział w tworzeniu i funkcjonowaniu lokalnych zespołów pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w ramach współpracy z powołanymi do tego instytucjami i organami,

i) przekazywania komórce organizacyjnej właściwej w sprawach nieletnich i patologii informacji dotyczących małoletnich z rodzin, w których występuje przemoc,

j) przekazywania oryginałów „Karty A” oraz dodatkowych materiałów istotnych dla sprawy do komórek organizacyjnych prowadzących postępowania przygotowawcze w celu postępowania w

danej sprawie postępowania sprawdzającego – w przypadku posiadania informacji nasuwających przypuszczenia, że popełniono przestępstwo lub wszczęcia postępowania przygotowawczego – w sytuacji uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa i gromadzenia ich kopii w celu dalszej realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

k) przekazywania oryginałów „Kart A” do akt postępowania przygotowawczego – w przypadku wszczęcia w danej sprawie postępowania i gromadzenia ich kopii w celu dalszej realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

4. Czynności innych komórek organizacyjnych Policji w sprawie prowadzonych „Niebieskich Kart”.

1) Komórki organizacyjne, które uzyskały od dzielnicowego informacje lub materiały z realizacji procedury „Niebieskie Karty”, są obowiązane do przekazania pisemnych informacji zwrotnych o sposobie ich wykorzystania i podjętych działaniach.

5. Zakończenie procedury interwencji Policji wobec przemocy w rodzinie.

1) Dzielnicowy może zakończyć prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” wobec rodziny, gdy z posiadanej dokumentacji i uzyskanych informacji wynika, że w rodzinie tej nie występuje już zjawisko przemocy.

2) Zakończenie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” dzielnicowy dokumentuje w formie notatki urzędowej, wskazując przesłanki jej zakończenia; notatkę zatwierdza przełożony nadzorujący przedmiotową problematykę.

3) Dzielnicowy ma obowiązek powiadomienia osoby, uznawanej w trakcie realizacji procedury „Niebieskie Karty” za ofiarę przemocy, o zakończeniu prowadzenia procedury.

§ 11. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej.

1. W przypadku występowania przemocy w rodzinie postępowanie sądowe może być prowadzone dwutorowo jako:

- 1) Postępowanie karne dotyczące sprawcy.
- 2) Postępowanie opiekuńczo – wychowawcze dotyczące małoletnich.

2. Postępowanie karne.

1) Na podstawie art. 10 §1 kodeksu karnego osoba, wobec której stosowana jest przemoc ma prawo zawiadomić, o tym organy ścigania, w tym Policję, Prokuraturę oraz żądać konkretnej interwencji.

2) Na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawiadomienie takie winien złożyć każdy, kto z racji wykonywanych obowiązków służbowych powziął informację o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny.

3) Na etapie postępowania przygotowawczego:

a) Sąd może zastosować środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,

b) w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Sąd może w miejsce środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania orzec dozór oraz obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną,

c) osoba pokrzywdzona ma prawo występować w charakterze oskarżyciela posiłkowego i w ten sposób bronić swych praw.

4) Na etapie postępowania sądowego:

a) można sprawę skierować do postępowania mediacyjnego, o ile strony taką możliwość widzą i wyrażają na takie postępowanie zgodę,

b) pokrzywdzony ma prawo występować w roli oskarżyciela posiłkowego i brać czynny udział w rozprawie,

c) wydając wyrok Sąd stosuje odpowiednie przepisy kodeksu karnego,

d) w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Sąd może orzec opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, poddanie się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu, terapeutycznemu lub orzec obowiązek uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym, powstrzymywania się od kontaktowania się z określonymi osobami, powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub innych środków odurzających, a także oddać oskarżonego pod dozór kuratora sądowego.

5) Na etapie postępowania wykonawczego kurator zawodowy obejmujący dozorem sprawcę skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy podejmuje następujące działania:

a) nawiązuje współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Ośrodkiem Pomocy Dzieciom i Rodzinie, Policją oraz w większości przypadków z Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Pomocy Psychologicznej i innymi instytucjami pomocowymi,

b) występuje do Sądu o nałożenie odpowiedniego obowiązku w przypadku stwierdzenia braku rezultatów pracy resocjalizacyjnej na podstawie art. 72 § 1 kodeksu karnego,

c) współpracują z pracownikiem socjalnym MOPS podejmuje starania o umieszczenie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej osób narażonych na przemoc w celu natychmiastowego zabezpieczenia członków rodziny przed agresją skazanego,

d) w przypadkach koniecznych występuje do Sądu z wnioskiem o oddanie pod stały dozór kuratorski lub zarządzenie wykonywania zawieszony kary pozbawienia wolności, ewentualnie o odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia,

e) występuje z wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wydanie zarządzeń opiekuńczych, o ile nie zostały jeszcze wydane, przekazuje informacje o instytucjach udzielających pomocy prawnej,

f) kurator współpracuje z pracownikiem socjalnym oraz przedstawicielami innych instytucji w ramach zespołów interdyscyplinarnych.

3. Postępowanie przed Sądem Rodzinnym.

1) Sąd Opiekuńczy wszczyna postępowanie:

a) na wniosek stron, np. jednego z rodziców,

b) z urzędu na podstawie art. 570 kodeksu postępowania cywilnego; prawo do zawiadamiania

o zdarzeniu uzasadniającym wszczęcie postępowania z urzędu przysługuje każdemu, a w szczególności obowiązek taki ciąży na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuraturach, notariuszach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych itd., na podstawie art. 572 § 1 i 2 kpc.

2) W toku postępowania Sąd bada sytuację rodziny i małoletniego, w tym celu zleca przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz zbiera informacje od wszystkich instytucji, którym jest ona znana.

3) W toku postępowania na podstawie art. 569 § 2 kpc Sąd wydaje z urzędu wszelkie potrzebne zarządzenia, nawet w stosunku do osób, które nie podlegają jego właściwości miejscowej, np. zarządzenia o tymczasowym umieszczeniu w placówce.

4) Przy stwierdzeniu, że dobro dziecka jest zagrożone, Sąd stosuje odpowiednio art. 109 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, na podstawie którego Sąd Opiekuńczy może w szczególności:

a) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonywania wydanych zarządzeń,

b) określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia Sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun, poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego,

c) skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi,

d) zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

5) W razie przemijającej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej Sąd Opiekuńczy (art. 110 § 1 kro) może orzec jej zawieszenie; zawieszenie będzie uchylone, gdy jego przyczyna odpadnie (art. 110 § 2 kro).

6) Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo, jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, Sąd Opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej; pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców (art. 111 § 1 kro); Sąd może pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 § 2 pkt 5 kro, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem (art. 111 § 1 kro); w razie ustania przyczyny, która była podstawą pozbawienia władzy rodzicielskiej, Sąd Opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić (art. 111 § 2 kro).

7) Na etapie postępowania wykonawczego w przypadku uzyskania informacji o przemocy w rodzinie kurator podejmuje następujące czynności:

a) zbiera możliwie jak najszybciej informacje dotyczące zdarzenia i przygotowuje zawiadomienie o przestępstwie skierowane do Prokuratury,

b) w celu natychmiastowego zabezpieczenia członków rodziny przed agresją nawiązuje kontakt z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej oraz zawiadamia pracownika socjalnego MOPS,

- c) w przypadku, gdy zaden z rodziców nie jest w stanie sprawować opieki nad małoletnimi, podejmuje czynności zmierzające do umieszczenia małoletnich w placówce,
- d) podejmuje czynności zmierzające do udzielenia wsparcia ofiarom przemocy poprzez skontaktowanie ich z odpowiednimi instytucjami,
- e) składa stosowny wniosek do sądu rodzinnego o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych odnośnie małoletnich,
- f) wspólnie z pracownikiem socjalnym, przedstawicielami właściwych instytucji opracowuje program pomocy rodzinie (zespoły interdyscyplinarne),
- g) kurator motywuje osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy.

§ 12. Placówki Oświatowe.

1. Standard postępowania pracowników oświaty w sytuacji powzięcia podejrzenia o przemoc w rodzinie odbywa się w oparciu o następujące akty prawne: ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493), ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz 109 z późn. zm.), ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 257 z późn. zm.), ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9 poz. 59 późn. zm.).

1) W sytuacji stwierdzenia lub powzięcia podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie pracownik oświaty winien:

- a) przyjąć zgłoszenie problemu od dziecka lub członka rodziny dziecka,
- b) w razie powzięcia podejrzenia przez samego pracownika lub osoby trzeciej mającej z dzieckiem kontakt, lub przyjęcia zgłoszenia problemu winien zawiadomić osobę upoważnioną do dalszego prowadzenia postępowania,

2) Postępowanie osób upoważnionych, w tym dyrektora placówki, pedagoga/psychologa szkolnego, wychowawcy klasy i innych:

- a) sporządzenie notatki służbowej, którą można opracować w obecności higienistki szkolnej,
- b) zawiadomienie dyrektora placówki,
- c) zawiadomienie telefoniczne lub osobiste rejonowego pracownika socjalnego w celu uzupełnienia danych i sprawdzenia, czy rodzina pozostaje pod opieką MOPS-u,
- d) nawiązanie kontaktu z kuratorem sądowym, jeżeli takowy jest ustanowiony,
- e) zawiadomienie rodziców w sposób najbardziej dogodny,
- f) sporządzenie i przesłanie faksem notatki do Sądu, kopia notatki trafia również do Działu Opieki nad Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- g) telefoniczne zawiadomienie Działu Opieki nad Dzieckiem MOPS lub OIK w celu ustalenia ewentualnego miejsca umieszczenia dziecka,
- h) powiadomienie Policji,
- i) wykonanie niezbędnych czynności zmierzających do zabezpieczenia dziecka oraz zabezpieczenia materiału dowodowego;

- uczestniczenie pracownika placówki oświatowej wraz z dzieckiem w oględzinach lekarskich (szpital, pogotowie lub przychodnia prywatna za pobraniem rachunku),
- udział pedagoga, psychologa, wychowawcy lub innej wyznaczonej przez dyrektora placówki osoby podczas transportu dzieci i młodzieży organizowanego przez MOPS,
- dowóz dziecka do placówki wskazanej przez Dział Opieki nad Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- j) wykonanie w zależności od potrzeb diagnozy psychologiczno-pedagogicznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej za zgodą rodziców lub prawnych opiekunów dziecka,
- k) wychowawca, pedagog, psycholog lub inna wskazana przez dyrektora osoba wspólnie z pracownikiem socjalnym, przedstawicielami właściwych instytucji opracowuje program pomocy rodzinie (zespoły interdyscyplinarne).

§ 13. Straż Miejska w Rudzie Śląskiej.

1. Zakres stosowanych podstawowych czynności i procedur przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w przypadku podjęcia interwencji mogącej świadczyć o stosowaniu przemocy w rodzinie.

- 1) Udzielenie ofiarom przemocy w rodzinie niezbędnej pomocy poprzez zagwarantowanie i zapewnienie jej bezpieczeństwa, w tym:
 - a) ujęcie sprawcy przemocy, jeśli jego zachowanie zagraża życiu lub zdrowiu innych osobom, bądź życiu lub zdrowiu samego sprawcy przemocy,
 - b) przekazanie osoby będącej sprawcą przemocy funkcjonariuszom Policji, np. w przypadku pobicia,
 - c) doprowadzenie osoby nietrzeźwej będącej sprawcą przemocy do izby wytrzeźwień, jeśli osoba ta znajduje się w okolicznościach zagrażających jej życiu lub zdrowiu, albo zagraża życiu i zdrowiu innych osób; niezwłoczne powiadomienie o powyższym zdarzeniu funkcjonariuszy Policji.
- 2) Udzielenie ofiarom przemocy niezbędnej pomocy przedmedycznej, a następnie, w zależności od zaistniałych okoliczności, wezwanie pomocy medycznej.
- 3) Udzielenie osobie poszkodowanej w wyniku działania przemocy rzetelnej informacji, gdzie można się skontaktować z instytucją lub organizacją udzielającą psychologicznej i prawnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- 4) Powiadomienie odpowiednich instytucji, w tym Policji, Prokuratury, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o fakcie podjęcia przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej interwencji.

§ 14. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Procedura postępowania członków MKRPA w przypadku informacji o przemocy w rodzinie.

Podstawy prawne: ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z 2007 r. Dz. U. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)

- 1) W przypadku, gdy przedstawiciel MKRPA podczas przyjmowania interesanta poweźmie podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie winien sporządzić wywiad, w trakcie którego, na podstawie tzw. Kwestionariusz wywiadu ustala okoliczności świadczące o powyższym; kwestionariusz zostaje przekazany Przewodniczącej MKRPA.

- 2) Przewodnicząca MKRPA zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przekazuje zawiadomienie organom ścigania.
- 3) W przypadkach niecierpiących zwłoki, przedstawiciel MKRPA podejmuje natychmiast czynności zmierzające do przerwania przemocy poprzez telefoniczne zgłoszenie powyższego Policji, jeżeli przemocą zagrożone są również dzieci powiadamia się MOPS.
- 4) W przypadkach, gdy osobą zgłaszającą jest ofiara przemocy, przedstawiciel MKRPA udziela jej wsparcia, informując o możliwości uzyskania od odpowiednich instytucji pomocy psychologicznej, socjalnej, medycznej i prawnej, gdy ofiara przemocy wyrazi na to zgodę, przedstawiciel MKRPA informuje instytucje udzielające pomocy ofiarom przemocy o zaistniałej sytuacji.

Rozdział IV Monitoring i ewaluacja

§ 15.1. Monitorowanie Miejskiego Systemu polega na dokonywaniu cyklicznej oceny prawidłowości realizowanych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Ruda Śląska, a w szczególności poprzez spotkania członków Zespołu, zwoływane przez miejskiego koordynatora Zespołu nie rzadziej niż raz na kwartał lub stosownie do zaistniałej potrzeby.

2. Członkowie Zespołu zobligowani są do zgłoszenia uwag, spostrzeżeń, propozycji i wniosków mogących mieć wpływ na usprawnienie dotychczasowych działań związanych z realizacją Miejskiego Systemu, zwłaszcza w zakresie efektywności stosowanych procedur, współdziałania poszczególnych służb, a także wprowadzania koniecznych programów interwencyjnych.

§ 16.1. Miejski System podlega ewaluacji prowadzonej przez miejskiego koordynatora we współpracy z wszystkimi członkami Zespołu.

- 1) Ewaluacja Miejskiego Systemu dokonywana jest w oparciu o gromadzone, a następnie poddane analizie informacji i dane statystyczne obrazują m.in.:
 - a) skalę zjawiska przemocy domowej na terenie Rudy Śląskiej,
 - b) stosowane formy pomocy względem ofiar,
 - c) wdrażane wobec sprawców przemocy programy korekcyjno-edukacyjne,
 - d) zakres realizowanych inicjatyw profilaktycznych,
 - e) liczbę pozyskiwanych instytucji i podmiotów lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem sektora pozarządowego włączających się aktywnie do społecznego sprzeciwu wobec aktów przemocy domowej.
- 2) Wszystkie podmioty realizujące Miejski System zobligowane są do gromadzenia danych statystycznych zgodnie z załącznikiem 4 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 3) Ocena treści Miejskiego Systemu dokonywana jest w oparciu o następujące kryteria ewaluacyjne:
 - a) trafność wyznaczonych celów programowych w stosunku do występujących potrzeb,
 - b) skuteczność realizowanych działań,

- c) efektywność działań pod kątem wydatkowanych środków
- d) użyteczność realizowanych działań zarówno w sferze indywidualnego odbiorcy, jak i społeczności lokalnej,
- e) stopień trwałości realizowanych działań,
- 4) Szczegółowe wskaźniki ewaluacji na dany rok kalendarzowy określane i przyjmowane są przez Zespół do końca grudnia roku bieżącego.

2. Spostrzeżenia, uwagi i wnioski z przeprowadzonej w danym roku kalendarzowym ewaluacji zostają udokumentowane w całorocznym sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Systemu.

- 1) Za merytoryczne opracowanie sprawozdania w terminie do końca pierwszego kwartału roku następnego odpowiada miejski koordynator współpracujący w tym zakresie z pozostałymi członkami Zespołu.
- 2) Sprawozdanie w formie pisemnej zostaje przekazane wszystkim instytucjom i służbom zaangażowanym w realizację Miejskiego Systemu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ BUDA ŚLĄSKA
mgr Jarosław Kania

Miejski Koordynator Zespołu
ds. Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
mgr Teresa Moralewicz